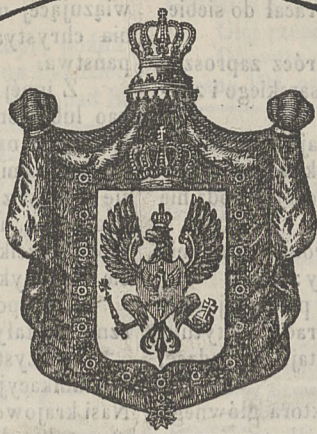

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1/2 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukarni i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu

Telegraficzne wiadomości.

Hamburg, 4. Października. — Okretem »Pemberton« przeznaczonym z Wirginii do Bristolu nadeszła wiadomość, że tutejszy parowiec pocztowy »Austria«, który na dniu 1. Września odpłynął do Nowego Jorku spalił się w d. 13. z. m. »Pemberton« spotkał okręt »Lotus« płynący do Halifaxu, na którym znajdowało się 18 osób ocalonych z »Austrii«, 50 innych osób dostało się na francuską barkę. Bliższych szczegółów o tym wypadku nieznamy. Kapitan »Austrii« Heydtman utonął. Na pokładzie »Austrii« znajdowało się w ogóle 500 ludzi.

Hamburg, 4. Październ. po południu o godz. 16j. — »Austria« odpłynęła z Hamburga z 100 majtkami i 420 podróżnymi, do których jeszcze przybyło w Southamptonie 180 podróżnych. Domyślają się, że nieszczęście wydarzyło się w pobliżu mielizny newfoundlandzkiej. Mamy nadzieję, że wiele z tych podróżnych zostało ocalonych przez rybaków.

Londyn, 4. Październ. — Książę Adalbert pruski przybył do Plymouth, a hr. Flandryi do Balmoralu.

Berlin, 5. Października. — Najj. Pan raczył nadać dotychczasowemu audytorowi dywizyjnemu w 116j dywizyi, radcy sprawiedliwości Bein w Wrocławiu, order orła czerwonego 3. kl. na pęcicy, dziedzicowi v. Arnim z Hinrichsdorfu w powiecie nowoszczecińskim i kupcowi Frische w Elberfeldzie order orła czerwonego 4. klasy, tudzież nauczycielowi Mahlingowi w Schoenwalde powszechną oznakę honorową.

Niektóre dzienniki, a między temi i kolońska gazeta donoszą, że podobno wyszło rozporządzenie we względzie rozpraw nad kwestyą rządu. Hamburger Nachrichten doniosły między telegraficznymi wiadomościami, że z wyższego ramienia pozwolono prasie rozwordzić się nad sprawą rządową, rozumie się, jeżeli to się dzieje w granicach prawnych. Co do nas, mówi wrocławska gazeta, możemy upewnić, że oprócz okólnika ministra spraw wewnętrznych, nic w tej mierze niewyszło z koła rządowego. Okólnik zaś rzezon z d. 24. Września wydany do wszystkich przesów rejencyjnych i do berlińskiego prezydium policyjnego brzmi jak następuje:

publiczne dzienniki rozwordziły się ostatnimi czasy nad urzędzeniem stosunków rządowych, nie tylko bez względu na postanowienia najwyższe, ale jeszcze wbrew uszanowaniu powinnemu Najj. Panu i rozporządzeniom zwierzchności w duchu paragrafów 75 i 101 prawa karnego.

Jako nie może i być nie powinno wzbudzeniem rozwordzenie się w granicach prawnych nad sprawami ważnymi i obchodzącymi kraj cały, tak też jest obowiązkiem rządu czuwać nad tem, aby rozprawy nie służyły do podnieciania namiętności i podburzania umysłów, tudzież do obrażania uczuć prawowitych i monarszych ludności.

Polecam kr. prezydium rejencyjnym, wydanie do władz policyjnych tamcznego obwodu rejencyjnego rozporządzeń, aby z całą pieczołowitością dokładały starania, aby rozprawy nad tem pytaniem nie wyradzały się w bezwzględność i bezprawie. Śmiem tuszyc, że w ogóle wystarczy odwołanie się do prawowitego uczucia pruskiego, którem jest wszystek lud ożywiony w obecnej ciężkiej próbie we względzie postanowienia z poświęceniem oczekiwanego ze strony najwyższego domu królewskiego, że i niem ożywione redakcyje dzienników, wstrzymać się będą od bezwzględnych i niedopuszczalnych rozpraw. Gdzie to nie będzie, ale owszem gdzie się uwiodą w rozprawach aż do obrazy powinnyć czci względem Najj. Pana i najwyższego domu królewskiego, albo do podburzania przeciw rządowym czynnościom, tam należy przeciw podobnym dziennikom z całą surowością i w miarę postanowień prawa prasowego z dnia 12. Maja r. 1851 postępować.

Tuszac po władzach królewskich, że równie oględnie jak stanowczo pod tym względem postępować będą, wynurzam nadzieję, że patriotyzm i rozważa redakcyi uwolni je od podobnego wystąpienia.

Berlin, dnia 24. Września 1858.

Minister spraw wewnętrznych v. Westphalen.

— Tajny radca lekarski profesor Dr. Frerichs przybył z Wrocławia.

Najświeższe wiadomości. Książę Napoleon przybył z Warszawy do Drezn i po krótkim zabawieniu się tamże odjechał na Lipsk do Paryża. Wieczorem d. 2. b. m. przybył książę do Magdeburga, zkąd kurierskim pościągami dalej ruszył do Kolonii. W powozie dla niego przeznaczonym wyjęto poręczę w siedzeniach, aby mógł się podczas nocy przespać. O misyi jego różne obiegają wieści, jedni go żenią, drudzy przypisują mu misyę polityczną,

inni samą grzeczność, jaką cesarz Napoleon chciał okazać Aleksandrowi II. Ost. Post czyni nad tem następujące uwagi: konwencyonalne, a może nawet przypadkowe widywania się wysoko postawionych osób zwykle uważają za wielkie polityczne wypadki, a tymczasem należą one nie do najświetniejszych kart naszych najnowszych dziejów. W ostatnich czasach wypadki z takich widzeń niby politycznych okazywały się blahe. Wizyta księcia Napoleona nowym jest tego dowodem. Dzienniki bystro i głęboko sądzą i rozwordzą się nad celem tak nadzwyczajnej grzeczności Napoleona III. względem Aleksandra II. Główny atoli cel osiągnięto, świat zajął się nowym aktem francuskim, a Francuzi znów mają nowość, którą się zajmować mogą. Gdyby jeszcze Aleksander II. odwiedził Paryż, byłoby to wydarzeniem wielkiej wagi politycznej, bo przyłożyłoby się znakomicie do rozpędzenia bardzo niebezpiecznych nudów francuskich.

Warszawska wizyta nie pociągnie nawet takich skutków, jak ważniejsze widzenie się w Sztutgardzie. Sprzymierze między Francją i Rosją w obecnym czasie nie jest prawdopodobnem, bo tylko mogłoby być zawarte w celach wojennych, a Aleksander II. od objęcia rządu nie tylko słowem ale i czynem dowiódł, że chce pokoju i tak daleko w tem zaszedł, że swego zamiaru zmienić nie może, bez przzerwania dzieła reformy i zawieszenia jego na czasy dalekie. I czemuż Rosya miałaby losy swojej polityki stawiać na karty niepewnego wypadku wojny, kiedy jej pokój tak śliczne przynosi owoce? Czyli hold francuski złożony w Warszawie nie dowodzi, że mimo klęski poniesionej bardziej imponuje Francji, jak przed wojną? Zaprawdę, Rosya niechno pozwoli zejść ziarnu zasianemu przez wojnę wschodnią, a sprzątnie śliczne żniwo w Księstwach naddunajskich. Ale na tych polach zalegają jeszcze ciemne mgły północy. Obecne położenie rzeczy nie wymaga pospiesznych sprzymierzy.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 1. Października. — Wczoraj przed południem, mieszkańcy miasta Warszawy pospieszyli tłumnie na pola powązkowskie, ażeby być świadkami mającego odbyć się tamże przeglądu zebranych pod Warszawą wojsk, a wynoszących do kilkudziesięciu przeszło tysięcy. Niebawem liczba przybywających, już to w powozach, już konno i pieszo, zapelniała całą przestrzeń pola, oczekując ukazania się Najj. monarchy. Około godz. 1. z południa, przybył także J. ces. w. książę Napoleon, któremu towarzyszył ks. Teodor warszawski hr. Paskiewicz erywański, jen. adjut. JCKMci. Z dostojnych a mających uczestniczyć na przeglądzie osób wojskowych, znajdowali się ks. Gorczakow, namiestnik Królestwa, jenerałowie adjutanci JCKMci; jenerałowie i oficerowie z orszaku Najj. Pana, oraz inni a licznie zebrani wojskowi.

Na polach powązkowskich, rozwinęło się w szeregach wojsko, składające się z piechoty, artyleryi i jazdy.

O godz. 1. rozległy się okrzyki, witające przybyłego na przegląd Najj. cesarza i króla, w towarzystwie J. kr. w., panującego w księcia sasko-wajmarskiego.

Najj. Pan wysiadłszy z powozu, dosiadł wierzchowca i udał się ku rozłożonemu na polu szeregowi wojskowemu.

Za ukazaniem się monarchy, muzyki uderzyły marsz tryumfalny, a wojska wydały rozgłosie hurra!

JCKMci miał na sobie mundur piechoty wojsk cesarskorosyjskich, i wstęgi orderu francuzkiego legii honorowej. Najdostojniejsi zaś goście, to jest książę Napoleon i ks. sasko-wajmarski, przywdziali wstęgi ces.-rosyjsk. orderu św. Andrzeja. Jenerałowie ozdobieni orderem sasko-wajmarskim sokoła białego, przywdziali dnia tego wstęgi gwiazdy orderu tego. Wszyscy w ogóle jenerałowie rosyjscy, posiadający ordery francuskie, przybrali dnia tego oznaki tychże.

Po objechaniu wszystkich szeregów Najj. cesarz i król Jmć zajął w porośrodku najdostojniejszych swych gości i całego świetnego orszaku miejsce, a zebrane wojska rozpoczęły defiladę.

I wnet przeciągać zaczęły długim szeregiem: piechota, artylerya i jazda, już to krokiem zwyczajnym, już przyspieszonym, przy towarzyszeniu muzyki każdego z defilujących przed JCKMcią, pułku.

Przeglądowi temu towarzyszyło tysiące osób, a z okrażających plac ekwipażów, pomiędzy któremi odznaczał się 4konny powóz Willanowski z żokajami, utworzył się amfiteatr, który grupowały przybyłe na przegląd osoby płci oboj, przedstawiając malowniczy obraz, urozmaicony najróżnorodniejszymi kolorami.

Po odbytej defiladzie, Najj. Pan pojechał ku miejscu, gdzie stanęły powozy, i tam zatrzymując się przed niemi, rozmawiał tak z księżną Gorczakow namiestnikową Królestwa, jako też z hrabiną Augustową Potocką, której to-

warzący: hrabina Branicka, hrabina Zygmunta Krasinska i hrabina Adamowa Potocka. To samo uczynili i najdostojniejsi goście towarzyszący Jego C. K. Mości.

Następnie JCKMę zsiadłszy z wierzchowca, zajął miejsce w powozie wraz z księciem Napoleonem i powrócił do Warszawy, witany wszędzie tak na polach powązkowskich, jako też i ulicach miasta, któremi powracał do siebie, radosnymi okrzykami.

O godz. 5. z południa, dany był u Najj. Pana obiad, a oprócz zaproszonych najdostojniejszych gości, przypuszczeni zostali do stołu cesarskiego i znakomite osoby.

O godz. 11. wieczorem, Najj. Pan opuścił Warszawę, udając się do Petersburga wraz z towarzyszącym orszakami; zaś najdostojniejsi książęta wyjechali za granicę ze swoją świtą, to jest: książę Napoleon wczoraj o godzinie 9½. wieczorem, a książę wajmarski dziś o godzinie 11. rano.

Najj. Pan w skutku przedstawienia księcia namiestnika Królestwa najmilościwiej ozdobił w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby:

Orderem św. Alexandra Newskiego: kontrolera jnego prezydującego w N. 1. o., prezesa komisji umorzenia długu krajowego i rady instytutu alexandryńskiego wychowania panien w nowej Alexandryi, tajnego radcę, senatora Fundukleja.

Orderem św. Włodzimierza kl. 2ej wielkiego krzyża: dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej spraw wewn. i duchownych, a zarazem kuratora okręgu naukowego warsz., tajnego radcę Muchanowa i prezesa dyrekcji główniej towarzystwa kred. ziemstwa, rzeczywistego radcę stanu Białokorskiego.

Orderem św. Włodzimierza kl. 3ej: dyrektora wydziału wyznań w komisji r. s. w. i d., radcę stanu Solnickiego.

Orderem św. Anny kl. 1ej: naczelnika okręgu pocztowego w Królestwie, rzeczywistego radcę stanu Masson.

Orderem św. Stanisława kl. 1ej: naczelnego prokuratora IX. dep. rz. senatu, rz. radcę stanu Wołowskiiego i dyrektora wydziału kryminalnego w komisji rz. sprawiedliwości, rz. radcę stanu Brzezińskiego.

Klasy 2ej: członków komitetu do ułożenia projektu procedury cywilnej: sędziego sądu apelacyjnego, radcę dworu Sławianowskiego i rejenta kancelaryi ziemskiej gub. warsz. Alex. Aryndę.

— Na zasadzie manifestu z dnia 26. Sierpnia 1856 r., dozwolony został powrót do Królestwa znajdującemu się w Syberii na osiedleniu Adamowi Zwolińskiemu, rodem z miasta Szkalbmierza w gubernii radomskiej będącemu, który za przestępstwo polityczne pozbawiony został praw stanu i w r. 1835 zesłany do Syberii.

— JW. ks. Marszewski, biskup diecezji kujawsko-kaliskiej, wyjechał do Włocławka.

Francya.

Paryż, 30. Września. — Książę Napoleon jest, jak do Norda piszą, oddawcą własnoręcznego listu cesarza Francuzów do Aleksandra II., listu, który nie samo tylko pozdrowienie zawiera, ale ma także związek z polityką i stanowisko, jakie gabinet wiedeński w ostatnich czasach zajął w kwestyach obecnej polityki. Ks. Napoleon ma dalej polecenie zaprosić cesarza Aleksandra w gościnę do Paryża, a odwiedziny te, których cesarz Napoleon gorąco pragnie, mają ściślej połączyć ich przyjemność już między temi dwoma istniejącem mocarstwami, podającem nowe dla spokojności Europy i pomyślności świata potrzebne rękojmie. Książę zabawi 10 dni i zastanie cesarza w Chalons.

— Komitet dla spraw Algierji odroczył swe prace z powodu nieobecności większej części członków. Ma on być na nowo zorganizowanym i od 1. Listopada swe czynności rozpocząć.

Oprócz portu Villafranca wkrótce ujrzymy drugi na Archipelagu, który rząd rosyjski od rządu greckiego nabyć zamierza na Archipelagu, jak mówią, na skład węgli.

— Konferencya członków w sprawie pogranicznej Czarnogórców rozpoczęła się 2. Października a ukończy 15. Jeżeli lord Redcliffe do tej pory Konstantynopol opuści, tedy pan Thouvenell wróci i można za rzecz pewną przyjąć, że i p. Thouvenell nie wróci na swą posadę. Obadwaj ci dyplomaci w równym czasie wysłiby z Konstantynopola. Pan Thouvenell cieszy się, że będzie mógł trudne to stanowisko porzucić.

— Artykuł Monitora o Chinach brzmi jak następuje:

Wyprawa do Chin dopięła celu jaki sobie cesarz zakładał. Z jednej strony zupełne zadośćuczynienie za skusne urazy, i kara wymierzona na urzędniku sprawcy śmierci misjonarza Chapedelaine ogłoszona w całych Chinach; z drugiej strony staktat podpisany prawie pod murami Pekinu, zapewnia naszemu handlowi i naszym misjonarzom wolny przystęp do głębi niebieskiego państwa. Odwieczne zapasy, które trzymały w odosobnieniu od reszty świata terytorium zaludnione przeszło trzystu milionami dusz, stanowczo zniesione zostały: Chiny zupełnie są otwarte i nie już nie zdoła uchylić je na przyszłość od wpływu cywilizacyjnego ruchu.

Na dniu 27. Czerwca r. b. baron Gros podpisał traktat w Tien-Tsin. Aby ocenić całą jego wartość, nie trzeba zapominać jakie były aż do dziś dnia stosunki państw zachodnich z Chinami i jak daleko ograniczonymi były korzyści jakie z nich płynęły.

Wojna Anglii z Bhinami skończyła się w roku 1812 zawarciem traktatu, który stawiając pod wielu względami barbarzyńców zachodnich na tej samej stopie co poddanych królestwa środkowego, otwierał im niektóre porty, udzielał niejakiemu rękomi co do handlu i osób, i tworzył jakby pierwsze żywy do prawa międzynarodowego, w Chinach dotąd nieznanego. W moc konwencji z 1844 Francya zapewniła sobie używanie tych rozmaitych korzyści, a nadto otrzymała od cesarza wydania edyktu odwołującego kary wymierzone przez Chinczyków przeciw chrześcianom. Były to zapewne ważne kwesty, w skutek których powinno się było w umyśle Chinczyków wyrobił jaśniejsze wyobrażenie o potęgę Francyi, której nie znano prawie w Pekinie, tylko przez zamglone wspomnienia pozostałe z opisów misjonarzy o wielkości Ludwika XIV., a później przez odgłos imienia Napoleona. Edykt ów tolerancyi wprowadzał nadto do Chin na tradycyjny protektorat katolicki, rozciągając go do chrystyanizmu w ogólności. Lecz jakkolwiek pierwszy ten krok pomyślny miał niez-

przeznaczenie, wyznać należy, że udzielony nam przystęp do terytorium chinskiego, ograniczony na pięciu portach, nie stanowił dostatecznie konstytucyi. Zwrócić także wypada uwagę na to, że rozporządzenia na korzyść chrześcian chinskich edyktem Tao-Kuanga wydane, nie nosiły cechy aktu synalagmatycznego, że akt ten wychodząc jedynie z woli cesarskiej, nie miał siły obowiązującej na mocy umowy i nieupoważniał zresztą bynajmniej do opowiadania chrystyanizmu, ani do wejścia misjonarzy w prowincye niebieskiego państwa.

Z innej strony, nie wolno było rezydować obcym poselstwom tylko w Makao lub Hong-Kong, i nie mogły nigdy wejść w stosunki tylko z wicekrólem Kantonu; nasza misya dyplomatyczna musiała podobnie jak inne osiedlić się po za granicami terytorium chinskiego, i nie była nigdy w możności porozumienia się wprost z rządem centralnym. Ten stan rzeczy przedstawiał wielkie niedogodności, naznaczając reprezentantom państw obcych stanowisko podrzędne, które wszelkie ich działanie zupełnie niweczyło i szkodziło ich powadze w umyśle Chinczyków.

Postępowanie i korzyści, o jakie domagać się rząd cesarski uznał za słusne, zostały nam dzisiaj przyznane w zupełności i bez żadnych zastrzeżeń.

Wszystkie ważne porty na brzegach chinskich, jako też wszystkie linie komunikacyjne wewnętrzne, otwarte są naszej żegludze i naszemu handlowi. Nasi krajowcy, którzy stosownie do brzmienia konwencji z r. 1844 mieli przystęp tylko do pięciu portów, będą mogli odtąd opatrzeni pasportami, podróżować bez przeszkody we wszystkich częściach Chin.

Chrześcianie chincy przestają się obawiać przesładowania mandarynów, nie tylko z łaski edyktu dobrowolnego który wydał panujący, ale z mocy obowiązania się umową, która oddając hold dobrodziejstwu nauki chrześciańskiej, znosi prawodawstwo skazujące ją na wygnanie, i pozwala misjonarzom zachodnim przebiegać z zupełną wolnością wewnątrz cesarstwa, aby ją między Chinczykami rozsiewać.

Wicekról Kantonu przestaje być koniecznym pośrednikiem w naszych z Chinami stosunkach; reprezentant Francyi traktować będzie bezpośrednio z gabinetem pekińskim, i otrzymuje w tym celu prawo zamieszkania tej stolicy. Korzyści z tej koncesyi, przeciw której najszczególniej oburzała się дума chińska, są widoczne. Nie będzie więc obawy, aby sporów jakieby zająć mogły, ukończyć nie można ani prędko ani według słuszności z powodu nieuczciwości niektórych urzędników. W następstwie swych bezpośrednich z gabinetem chińskim stosunków rozjaśni się niejedno fałszywe wyobrażenie, a rząd któremu o wszystkim prawie dowiedzieć się wypada od narodów zachodnich, w wielu względach oświecić się będzie miał sposobność.

Handel rozwinię się na nowo korzystając z prawa odtąd stale nabytego zskupywania wprost i bez pośrednictwa, towarów na samem miejscu ich produkcji. Nowa rewizya celną ułoży w harmonię prawa cłowe z różnicą cen. Towary nie będą więc podlegać owym zbytecznym taksom jakimi je mandaryni prowincjonalni podczas transite obkładali; rząd ogłosi jednostajną takse transytową. Cło od beczek na okręcie będzie również zniżone.

Marynarka handlowa upominała się od dawna o zabezpieczenie jej na morzach gdzie korsarstwo szerzy się bezkarnie, przedsięwzięte zostaną kroki, aby plagę tę zniszczyć.

Nakoniec rząd chiński zobowiązał się zapłacić Francyi sumę piętnastu milionów, jako wynagrodzenie za szkody poniesione przez kupców francuskich i za koszta na prowadzenie wojny.

Życzenia więc wszystkich oświeconych umysłów zostały spełnione. Chiny wyrwane z swęj nieruchomości i odosobnienia, ulegną szczęśliwemu wpływowi Chrystyanizmu i cywilizacyi, a jednocześnie zajmą w rucho handlowym świata miejsce jakie im naznaczają ich niezmiernie zasoby.

Kończąc nie będzie zbyteczną rzeczą zauważać, że jeżeli rezultaty tak wielkiej wagi na krańcu świata otrzymane zostały z tak mało znaczącą siłą zbrojną, przypisać to należy zgodzie szczęśliwie utrzymanej między rządami francuskim i angielskim, i waleczności jakiej marynarze obu tych krajów nowe złożyli dowody.

Kronika miejscowa.

Poznań, 5. Października. — Oprócz jarmarku św.-michalskiego cóż od nas donosić, jeżeli nie o tym pysznym komicie, który co wiecór nad nami się ku zachodowi przechadza i sypie skrami światła jak raca promienista na niebie. Jest to uroczysta chwila, gdy wśród ciszy wieczornej patrzymy na taką płomienną się miętę, o której uczeni astronomowie teraz dziwy rozprawiają. Wyrachowali oni, że kometa ten do przebieżenia toru swego potrzebuje lat 2101, że po raz ostatni świecił za Aleksandra wielkiego, a za czasów Karola wielkiego był w swoim afelu czyli w największem oddaleniu od słońca. Jeden z astronomów Pape w Altonie powiada, że patrzył na niego przez szklę powiększającą i widział mgłę otaczającą gwiazdę w której miotła w górę wychodzi. Przypatrując się w d. 20. i 22. Września z profesorem Peters widział wyraźnie wychodzącą mgłę w kierunku przeciwnym miotły, która na prawo i lewo potem przelewała się w miotłę; to kurzenie się materji, z której głowa komety się składa, było wyraźniejsze podczas jasnego zmierzchu, kiedy jeszcze miotły nie było widać na niebie. W tém kometa ma wielkie podobieństwo do komety opisanego przez Heinsiusza w roku 1744 i do komety Halleya, którego obserwował i opisał Bessel.

Zuin, 2. Października. — W d. 29. wieczorem o godz. 10ej spaliło się gospodarstwo włościańskie w Białczewinie. Naprzeciw znajdował się folwark z olejnią przed dwoma laty wybudowany. Żagwie palące się przeleciały na dachy słomiane w tym folwarku i zapaliły go i zamieniły wszystko w popiół, budynki, zboże w stodołach, paszę i kilka sztuk bydła. Nieprzydały się na nie sikawki żnińskie, gąsawskie i łabiszyńskie, ponieważ dał wielki wiatr i rozszerzał pożogę.

Wiadomości literackie.

Warszawa. — „Pamiętnik religijno-moralny” Nr. 10ty za miesiąc Październik wyszedł z druku i zawiera w sobie: Opis kościoła farnego w Chełmnie (w Prusach); ubogi kościół we Francyi, przez ks. Janotę; synowiec Jakóba, przez X. W. Serwatowskiego; korespondencya z Mohilewa nad

Dniepre, dotycząca bytności tamże arcy-biskupa metropolity Wacława Żylińskiego; kronika kościelna i rozmaite: z Warszawy, z diecezji lubelskiej, z wieluńskiego i z zagranicy; wiadomości naukowe i bibliografia duchowna.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 4. Października 1858.

Zyto (wępel po 25 szefli) z początku znajdowało słaby odbyt, później lepszy po cenach podnoszących się, wypowiedziano 850 wępli; na Październik 37 $\frac{3}{4}$ —38 pl., $\frac{1}{4}$ pien., na Październik Listopad 38— $\frac{1}{2}$ pl., na Listopad 39 do $\frac{1}{4}$ pl., na Listopad Grudzień 39— $\frac{1}{4}$ pl. i pien., $\frac{1}{2}$ list., na Grudzień 39 $\frac{3}{4}$ —40 pl., $\frac{1}{6}$ pien., $\frac{1}{2}$ list., na Grudzień Styczeń 40— $\frac{1}{4}$ pl., na wiosnę 42 $\frac{3}{4}$ pl.

Okowita (beczka po 9600 $\frac{0}{0}$ Trallesa) dobrze się trzyma, wypowiedzenia płacono po 13 $\frac{5}{6}$ —14 $\frac{1}{2}$, wypowiedziano 120,000 kwart; na miejscu (bez beczki) 13 $\frac{1}{2}$ —14 (z beczką) na Październik 13 $\frac{5}{6}$ —14— $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ pl., na Listopad Grudzień 14 $\frac{1}{2}$ pl. i list., na Listopad Grudzień Styczeń 14 $\frac{1}{2}$ pl.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 4. Października.

Zyto 41 $\frac{1}{2}$ —41 tal., na Październik Listopad 42— $\frac{1}{4}$ —41 $\frac{7}{8}$ —42 tal., na Listopad Grudzień 43—42 $\frac{1}{2}$ —42 $\frac{7}{8}$ tal., na Grudzień Styczeń 43 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ tal., na Kwiecień Maj 45 $\frac{3}{4}$ —46 $\frac{1}{4}$ —46 tal.

Olej rzepiowy 14 $\frac{1}{8}$ tal., na Październik Listopad 14 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{8}$ tal., na Listopad Grudzień 14 $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{8}$ — $\frac{1}{2}$ tal., na Grudzień Styczeń 14 $\frac{5}{8}$ tal., na Kwiecień Maj 15 do $\frac{1}{8}$ —15 tal.

Okowita 17 $\frac{5}{8}$ tal., na Październik Listopad 17 $\frac{5}{8}$ — $\frac{5}{2}$ — $\frac{3}{2}$ tal., na Listopad

Grudzień 17 $\frac{3}{4}$ — $\frac{5}{8}$ tal., na Grudzień Styczeń 17 $\frac{3}{4}$ — $\frac{5}{8}$ tal., na Kwiecień Maj 18 $\frac{5}{8}$ do 19—18 $\frac{3}{4}$ tal.

Szczecin, 4. Października.

Pszenvica 64—72 tal., na wiosnę 68 $\frac{1}{2}$ tal.

Zyto 41 tal., na Październik i Październik Listopad 40 $\frac{3}{4}$ tal., na Listopad

Grudzień 41 $\frac{1}{2}$ tal., na wiosnę 45 tal.

Olej rzepiowy 14 tal., na Październik Listopad 14 tal.

Okowita na Październik 21 proc., na Październik Listopad 21 proc., na wiosnę 19 $\frac{1}{2}$ proc.

Przybyli do Poznania 5. Października.

BAZAR: Osiecki z Osieczna, prob. Kukliński z Czeszwa, Rogaliński z Ostrobrudek, Radziwiński z Zdzicchowic, Mielecki z Łabiszyna.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Gläser z Środy, Limann z Sicrosławia, Stein z Magdeburga, Getzell z Leszna.

HOTEL DREZDZENSKI MYLIUSA: d'Orpinghaus z Krakowa, Müller z Bielefeldu, Nordheim z Lyonu, Schirmer z Wrocławia, v. Forestier z Lubina, Letschin z Nalka, Hirschfeld z Berlina, Gottbainer z Sprottau.

HOTEL DU NORD: Ogradowicz z Nowejwsi, Szczaniecki z Między chodu, Szumski z Godziszewa, prob. Radkiewicz z Nostępniewa.

STERNA HOTEL EUROPEJSKI: Klewitz z Erfurtu, Wierzbincey z Czarnegosadu, Szwantowski z Brudzewa.

POD CZARNYM ORŁEM: Walleiser z Śremu, Bojański z Buku.

HOTEL PARYZKI: Sławoszewski z Ustaszewa, Hofmann z Kleszczewa, Zabłocki z Czerlina, Trawiński z Środy.

HOTEL WIEDZNSKI: Twardowski z Szczuczyna, Wolf z Lüben.

W MIESZKANIU PRYWATNEM: hr. Łubiczka z Rosyi, ul. Młyńska 18; Hartmann z Głogowa, Gnoth z Goleńczewa, ul. Rycerska 7.

Księgarnia N. Kamińskiego i Spółki poleca:	
Gaume, Krótki katechizm wytrwałości. Tal. Srg.	
2 tomy. Cena	1 15
— Dzieje życia rodzinnego wszystkich starożytnych i tegoczesnych ludów czyli wpływ chrystyanizmu na stosunki rodzinne. 2 tomy. Cena	4 —
— Zasady i całość wiary katolickiej czyli wykład jej historyczny, dogmatyczny, moralny, liturgiczny, apologetyczny i socyalny, od stworzenia świata aż do naszych czasów. 4 tomy. Cena	7 15
Rzewuski, Mowy pogrzebowe wybrane z różnych autorów niemieckich i z niektórych ojców kościoła. Cena	2 7 $\frac{1}{2}$
Wybór kazań i mów przygodnych K. Antoniewicza, Andr. Mikiewicza i innych.	3 10
Piramowicz, nowe kazania passyonalne i inne niektóre z dodatkiem mów pogrzebowych. Cena	1 10
Wilant, Kazania świąteczne passyonalne i przygodne. Cena	3 —
Bojanowski, Słowo Boże we wszystkie niedziele roku w kościele parafialnym Śgo Krzyża w Warszawie opowiadane. 4 t.	4 —
Schmidt, zasady wiary katolickiej przykładami historycznymi objaśnione czyli katechizm historyczny. 3 tomy. Cena	6 —
Reguis, Głos Pasterza albo mowy poufale proboszcza do swych parafian na wszystkie niedziele roku; z francuskiego przełożył ks. Paweł Rzewuski. 2 tomy. Cena	3 20
Gury, Moratheologie. Ins deutsche übertragen von J. G. Wesselack. 2 Bände	2 12 $\frac{1}{2}$

OBWIESZCZENIE.

Przy dzisiejszym publicznie odbytym wylosowaniu obligacyi 4 $\frac{1}{2}$ procentowych pożyczek rządowych z lat 1848. 1850. 1852. 1854. i 1855. A. wyciągnięte zostały w dodatku do Dziennika urzędowego Nr. 40. wykazane numera.

Wypowiadają się takowe posiadzielowi z tēm wozwaniem, aby kwotę kapitałową w nich zapisaną, począwszy od 1. Kwietnia r. przyszłego, w godzinach przedpołudniowych od 9. do 1., albo w kasie umorzenia długów państwa (tu na ulicy Oranienstr. Nr. 94.) albo w najbliższej głównej kasie regencyjnej za kwitem i zwrotem obligacyi wraz z należąciami do nich, dopiero po 1. Kwietnia roku przyszłego płatnemi kuponami w gotówce odbierali.

Aby zadosyć uczynić jakowym życzeniom posiadzieli, chcemy atoli zezwolić, aby obligacye te już od 1. przyszłego m. w powyższej wspomnionych kassach na żądanie wypłacane zostały. W takim razie bieżące od 1. Października r. b. prowizye po 4 $\frac{1}{2}$ od sta aż do 15. i resp. aż do końca miesiąca, w którym obligacye do wspomnionych kass żądane zostaną za złożeniem kuponów prowizyjnych w dniu 1. Kwietnia r. przyszłego i później płatnych w gotówce wynagradzane będą.

Jeżeli obligacya dopiero w czasie od 16. Marca do 1. Kwietnia r. przyszł. zaprezentowaną będzie, wtenczas płatny od dnia ostatniego kupon prowizyjny powinien być od niej odłączony, a sam dla siebie w sposób zwyczajny zrealizowany.

Wartość pieniężna nieprześlanych, wraz z obli-

gacjami bezpłatnie złożyć się mających kuponów, zatrzymuje się od wypłacić się mającego kapitału. Formularze do kwitów w powyższej pomienionych kassach nabyć można bezpłatnie.

Kassy te nie mogą atoli wchodzić w korespondencyą o wypłatę kapitałów, owszem zwrócą dotyczące tego przedmiotu podania nie uwzględnione kosztem podających. W dodatku wspomnianym wydrukowano oraz numera tych obligacyi pożyczek z lat 1848. 1850. 1852. 1854. i 1855. A., które do miesiąca Września 1857. r. wylosowane i wypowiedziane, ale dotychczas jeszcze nie zrealizowane zostały, a więc już nie przynoszą procentów, przypominając posiadzielowi takowych, aby dla uniknięcia dalszej utraty procentów swe kapitały jak najprędzej odebrali.

Co do wylosowanych dnia 9. Marca r. b. i wypowiedzianych obligacyi pożyczki z r. 1848. odwołuje się do ogłoszonego pod tym samym dniem wykazu takowych, który w kasach głównych regencyjnych, powiatowych, poborowych, leśnych, kamelaryjnych i innych komunalnych, tudzież w biurach radców ziemiańskich, magistratów i urzędów domonialnych dla przejrzenia jest wyłożony.

Berlin, dnia 17. Września 1858.

Główna dyrekcya długów państwa.
(podp.) *Natan.*

Powyższe ogłoszenie podaje się niniejszemu do wiadomości publicznej z tēm nadmienieniem, że wykaz numerów oprócz tego wyłożony jest dla przejrzenia także i w biurach królewskich urzędów radcoziemiańskich, komisarzy okręgowych i magistratów, w głównej kasie regencyjnej, w kassach powiatowo-poborowych leśnych i domonialnych, w kassach salaryjnych sądów powiatowych, w kassach pocztowych, głównego urzędu poborowego i podrzędnych urzędów poborowych i w kassach kamelaryjnych.

Zarazem zwracamy uwagę i na to, że tam gdzie się wymiana wylosowanych obligacyi w wyznaczonym czasie zaniedba, interesowany sam sobie będzie temu winien, że mu procenta nad termin wylosowania odebrane, od kapitału odciągnięte zostaną.

Poznań, dnia 27. Września 1858.

Królewska Rejencya.

Prassa do stęplowania, prawie nowa, która 40 Tal. kosztowała, jest do nabycia za umiarkowaną cenę u
Rudolfa Rabsilbra,
przy Szerokiej ulicy pod Nr. 20.

Aukcya mebli i towarów.

We środę dnia 6. Października r. b. przed południem od godziny 9tej przedawać będą przez publiczną licytacją najwięcej dajemu za gotówkę w lokalu aukcyjnym przy Szerokiej ulicy pod Nr. 20. i Butelskiej Nr. 10.

dobrze utrzymane meble mahoniowe i brzozone

jako to: stoły, krzesła, kanapy, komody, biórka, szafy do sukien, bielizny i szpiżarnia, łóżka z materacami, jako też wełniane, półwełniane i półjedwabne materye (Lama, Mixluster, Kamloty) i niebieloną bawełnę i t. p.

Lipschitz, Król. Komissarz aukcyjny.

Nauka śpiewu dla Panien.

Rozpoczynam z d. 7. Paźdz. r. b. kurs nowy śpiewu w dwóch oddziałach.

I. Oddz. Kształcenie tonu, teoria, ćwiczenia w trafianiu tonów, pieśń;

II. Oddz. Pieśń, solfeggia, koloratura, aria i recitativ.

Honorarium tygodniowe za dwie do trzech godzin czyni miesięcznie Tal. do 9 Złtp.

Nauka oddzielna osób pojedynczych nietylko śpiewu ale i na pianoforcie lekcyą po Złtp. 3.

A. Vogt, Królewski Dyrektor muzyki.

Male Garbary Nr. 12.

Na mocy upoważnienia, udzielonego nam przez kilkunastu obywateli powiatu Gnieźnieńskiego, wzywamy Panów gospodarzy, aby celem zawiązania towarzystwa agronomicznego dla naszego powiatu raczyli przybyć do Gniezna na dzień 11. Października r. b. na godzinę 11tą przed południem do Hotelu Poznańskiego.

J. Arndt z Arkuszewa.

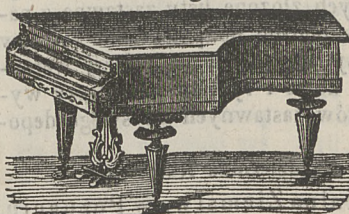
A. Iffland z Chlebowa.

F. Zółtowski z Niechanowa.

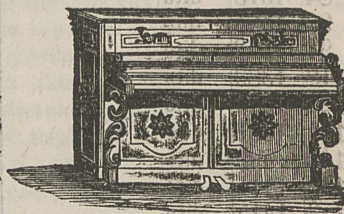
150 sztuk rosłych opaśnych maciór ma na sprzedaż Dominium **Duszniki.**

Młodzieniec zamiejscowy, posiadający dostateczne szkolne wiadomości, mówiący po polsku i po niemiecku, znajdzie natychmiast pomieszczenie jako uczeń w Destyllacyi. **A. Kunkel,** w Poznaniu.

Fabryka fortepianów JULIUSZA MAGER

w Wrocławiu przy Rynku Nr. 13., naprzeciw głównego odwachu, poleca **forteplany,** angielskie i niemieckie, jako też **pianina** (pianos droits) podług najnowszej paryskiej konstrukcyi wedle rysunku obok przyłączonego z zaręczeniem na lat trzy.

Ku lepszej wygodzie urządziłem w **Poznaniu przy Wilhelmowskiej ulicy 17.** u Pana C. G. Felscha, skład moich instrumentów i proszę, takowe łaskawie u niego zechcieć obejrzeć.
Juliusz Mager.

OBWIESZCZENIE

Dyrekcji Jeneralnej Ziemstwa w Poznaniu.

Posiadaczy wypowiedzianych przez nas w 1. Maja r. b. celem ich zamiany dotąd nie złożonych 4 i 3 1/2 % listów zastawnych:

Nr. list zast.	D o b r a.		Powiat.	Kwota listu zastaw. Tal.
bież.	amort.			

Nr. list zast.		D o b r a.		Powiat.	Kwota listu zastaw. Tal.
bież.	amort.				

Nr. list zast.		D o b r a.		Powiat.	Kwota listu zastaw. Tal.
bież.	amort.				
4 %					
5	5242	Cerekwica	Poznań	500	174 1536
8	5245	dito	(Oborniki)	500	175 1537
18	9118	dito	dito	100	181 1543
4	3789	Dziadkowo	Gniezno	1000	183 1545
5	3790	dito	dito	1000	184 1546
21	2383	dito	dito	50	185 1547
31	5535	dito	dito	25	186 1548
57	5692	Golaszyn	Krobia	100	187 1549
93	6070	dito	dito	25	189 1551
94	6071	dito	dito	25	196 1558
10	2672	Goraj	Międzychód	1000	197 1559
14	2676	dito	dito	1000	198 1560
31	2198	dito	dito	500	199 1561
32	2199	dito	dito	500	203 1565
53	3336	dito	dito	100	204 1566
54	3337	dito	dito	100	205 1567
55	3338	dito	dito	100	206 1568
56	3339	dito	dito	100	208 1570
57	3340	dito	dito	100	209 1571
67	3975	dito	dito	25	216 1578
4	7117	Górzno	Wschowa	100	217 1579
6	3183	dito	dito	50	218 1580
9	7216	dito	dito	25	236 1881
10	7217	dito	dito	25	241 1886
26	3043	dito	dito	25	243 1888
29	9388	dito	dito	100	247 1892
30	9389	dito	dito	100	248 1893
32	9391	dito	dito	100	249 1894
36	9395	dito	dito	100	251 1896
39	4531	dito	dito	50	252 1897
40	4532	dito	dito	50	255 1900
41	4533	dito	dito	50	262 1907
42	4534	dito	dito	50	263 1908
48	9006	dito	dito	25	266 1911
49	9007	dito	dito	25	271 1916
50	9008	dito	dito	25	272 1917
52	9010	dito	dito	25	276 1921
53	9011	dito	dito	25	290 1200
54	9012	dito	dito	25	292 1202
55	9013	dito	dito	25	294 1204
59	6682	dito	dito	1000	295 1205
63	3226	dito	dito	250	297 1207
75	4962	dito	dito	50	299 1209
56	6	Gronówko	Kościan	50	303 1213
40	750	Rokitnica	Poznań	50	304 1214
44	754	dito	dito	50	305 1215
68	1656	dito	dito	25	307 1217
70	1658	dito	dito	25	308 1218
8	4621	Skąpe	Września	500	311 1221
11	4002	Zółkowo	Krobia	500	313 1223
23	6836	dito	dito	100	314 1224
42	3072	dito	dito	50	316 1226
3 1/2 %					
44	408	Baborówko	Szamotuły	20	317 1227
12	3964	Kokorzyn	Kościan	500	319 1229
26	3947	dito	dito	200	320 1230
27	3948	dito	dito	200	321 1231
43	4144	dito	dito	40	322 1232
49	3354	dito	dito	20	323 1233
34	1804	Leszno	Wschowa	1000	324 1234
35	1805	dito	dito	1000	330 4153
37	1807	dito	dito	1000	336 4096
51	1821	dito	dito	1000	340 4069
56	1826	dito	dito	1000	347 4443
64	1834	dito	dito	1000	350 4216
71	1841	dito	dito	1000	352 4218
81	1570	dito	dito	500	41 2146
82	1571	dito	dito	500	68 1724
84	1573	dito	dito	500	
96	1585	dito	dito	500	
97	1586	dito	dito	500	
118	1380	dito	dito	200	
122	1384	dito	dito	200	
135	1397	dito	dito	200	
147	1409	dito	dito	200	
149	1411	dito	dito	200	
153	1415	dito	dito	200	
156	1418	dito	dito	200	
158	1420	dito	dito	200	

wzywamy niniejszém, ażeby te listy zastawne z należąciami do nich kuponami resp. talonami lub rekonicyą na ostatnie najpóźniej w najbliższym terminie prowizyjnym, to jest w czasie od 4. do końca Lutego 1859., do kasy naszej złożyli, a natomiast inne listy zastawne z kuponami odebrali, w przeciwnym bowiem razie spodziewać się mogą iż po upłynieniu tego terminu ze swém prawem realnym do wyrażonej w listach zastawnych hipoteki specjalnej, prekludowani i z pretensjami swemi tylko do Ziemstwa odesłani zostaną i że Ziemstwo w miejsce wypowiedzianych złożone listy zastawne z należąciami do nich kuponami po potrąceniu kosztów wywołania, z przypadającej w najbliższej wersurze prowizyi, na koszt i ryzyko posiadaczy wypowiedzianych listów zastawnych do swego depozytu weźmie.

Poznań, dnia 1. Października 1858.

Dyrekcja Jeneralna Ziemstwa w Poznaniu.

Na ulicy Wodnej Nr. 30. jest stancja z stołowaniem na 3 studentów do wynajęcia. **Rybicki.**

Powróciwszy z walnego jarmarku w Lipsku, przeniósłam mój we wszelkie artykuły zaopatrzonej handel Strojów i towarów modnych z ulicy Wilhelmowskiej Nr. 8. na stary Rynek Nr. 66. na pierwsze pierwsze piętro. **M. Złotnikiewicz.**

W dniu 20. Września założyłem przy ulicy Fryderykowskiej Nr. 32. skład towarów, składający się z płaszczyków damskich na jesień i zimę, przytém najpiękniejsze ubiory dla dzieci w rozmaitych gatunkach.

Przyrzekając skorą i rzetelną usługę przy najtańszych cenach, upraszam o łaskawe uwzględnienie. **Zygmunt Stomowski.**

Także będą u mnie robione suknie przez Berlińskiego majstra krawieckiego.

CZARNIKOW
malarz i nauczyciel rysunków
mieszka obecnie.
przy wielkiej Rycerskiej ulicy pod Nr. 7.
naprzeciw stajni huzarskiej.

Mieszkam obecnie w domu ptowara pana Reimanna przy placu Sapieżyńskim pod Nr. 2. na pierwszym piętrze.

Engelhardt,

Obrońca prawa i Notaryusz.

Od 4go m. b. mieszkam przy ulicy Fryderykowskiej Nr. 18. obok Banku Prowincjalnego.

Hebanowski, Budowniczy.

Zielonogórskie winogrona przy wzięciu 5 funtów, po 3 Sgr. funt poleca

Izydor Busch, plac Wilhelmowski 16.

Codzien świeże winogrona z **Radojewa** w koszykach 4ro funtowych po 10 Sgr. są do nabycia pod Nr. 3. ulicy Młyńskiej.

Uprasza się Panne Michalinę Jędrzejewską, wnuczkę s. p. Józefy Miedzińskiej, żeby się raczyła zgłosić listownie w własnym interesie do pana Kobyłeckiego, Wojta gminy Leśnowola pod Gróycem, w gubernii Warszawskiej, i o miejscu pobytu swego doniosła.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 4 Października 1858	Sto-pa pCt.	Na pr. kurant	
		papierami.	gotowi-zną.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4 1/2	100%	—
dito	4 1/2	—	101
dito z roku 1856.	4 1/2	—	101
dito z roku 1853.	4	—	94 1/2
Obliگی długi skarbowego	3 1/2	—	84 1/2
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3 1/2	—	83 1/2
dito miasta Berlina	4 1/2	—	101 1/2
dito	3 1/2	83	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3 1/2	—	85
dito Prus Wschodnich	3 1/2	—	82
dito Pomorskie	3 1/2	—	84 1/2
dito	4 1/2	—	—
dito W. X. Poznańskiego	4	99 1/2	—
dito W. X. Pozn. (nowe).	3 1/2	—	—
dito Śląskie	3 1/2	—	—
dito Prus Zachodnich	3 1/2	—	81 1/2
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	91 1/2
Louisdory	—	—	109 1/2
Akeye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	4	—	88

Stan Termometru i Barometru, oraz kierunek wiatru w Poznaniu.

Dzień.	Stan termometru		Stan barometru.	Wiatr.
	najniższy	najwyż.		
27. Wrzes.	+10,0°	+15,5°	28" 1,8"	Półn. zach.
28. "	+7,8°	+13,0°	28" 0,6"	Zachodni
29. "	+6,2°	+13,5°	28" 0,3"	Pół. zachod.
30. "	+6,0°	+15,0°	27" 11,0"	Pół. wsch.
1. Paźdz.	+11,2°	+13,7°	27" 9,6"	Zachodni
2. "	+5,0°	+11,6°	27" 10,5"	Zachodni
3. "	+7,2°	+10,7°	27" 11,0"	Pół. zachod.